

Beregning, da er jeg naturligviis gaaet saa lavt, som det vel er muligt. Lader os nu antage, at af Danmarks 380,000 Tdr Hartkorn blot de 200,000 Tdr. komme til at ligge under Loven. Naar jeg da anslaaer hver Td. Hartkorn til 800 Rd., vil der udkomme 160,000,000 Rd.; er blot Halvdeelen deraf belastet, udkommer 80,000,000 Rd., og det uden at regne Eiendommene i Kjøbstæderne og alt Sligt med. Naar man nu hermed sammenholder det Beløb, hvoraf der er givet en høiere Rente, saa troer jeg dog ikke, at man kan sige, at en betydelig Deel af Eiendommene er bebyrdet med den høiere Rente.

Min ærede Ven for Standerborg Amts 2den Valgkreds (Schøler) har fremsat som et Exempel, at en Mand, der havde en Eiendom til en Værdi af 200,000 Rd., hvori 50,000 Rd. vare prioriterede, fik disse 50,000 Rd. opfagte; det generede ham meget, hvorfor han bad Raangiveren om, at Pengene maatte blive staaende, hvortil Creditor svarede: Ja, mod en Rente af 5 à 6 pCt., og Eiendomsbesidderen faae sig paa Grund af Omstændighederne nødsaget til at gaae ind paa den høiere Rente. Jeg skal dertil bemærke, at Get af Lo maa have været Tilfældet: enten havde Pengene dengang en saadan Værdi; enten vare de disse 5 à 6 pCt. værd, og saa kan jeg ikke see nogen Grund til, at Raangiveren skulde forære ham 1000 Rd. om Aaret, det skulde da være til at holde Wienervogn eller spille høiere Rhombre, eller ogsaa havde Pengene ikke en saadan forøget Værdi, og saa burde Eieren naturligviis gaae derhen, hvor de vare at faae for rimelig Priis. Jeg mener derhos, at man med Hensyn til dette Forhold vel maa skjelne mellem de større og mindre Landeindomme.

Jeg troer, at det i det Væsentlige kan være Staten ligegyldigt, i hvis Hænder de større Landeindomme ere, men anderledes stiller Sagen sig med Hensyn til de mindre. Der behøves en Slægt, hvis Besiddet af Jorden er nedarvet, til at dyrke den, og kunde der være Spørgsmaal om, at en fri Rentefod kunde virke skadeligt med Hensyn til saadanne mindre Eiendomme, da skulde jeg ganske vist ikke tale for den, men jeg troer det ikke. Jeg troer, at det kun er den danske Bonde, i hvis Hænder der kan komme noget Udbytte af disse mindre Jorder, hvorimod det er Staten saa at sige ligegyldigt, om de større Landeindomme ere udsatte for at stifte Giere.

Formanden: Rigsdagsmanden for Aarhus Amts 1ste Valgkreds har Ordet med Hensyn til et formelt Spørgsmaal.

Winther: Da jeg seer, at man ulykke- ligviis idag igjen er kommen ind paa de principielle Spørgsmaal, som jeg troede man ganske kunde have sparet sig nu tredje Gang at forhandle, da jeg forudseer, at der vil spares en heel Deel Tid, naar man nu gjør en Ende paa denne Discussion, og da jeg efter de mange Uttringer, der ere fremkomne her i Thinget, troer, at hvad der kan opnaaes bedst vil kunne opnaaes ved, at der bliver nedsat et Udvalg, saa skal jeg efter den Gang, Debatten har taget, tillade mig at foreslaae, at man nu afbryder Sagens Behandling, og at der nedsettes et Udvalg, som da har at fremkomme med Forslag, som maaskee, efter hvad der allerede er kommet frem, kunne finde almindelig Tilslutning.